

Vergaderjaar 2012–2013

32 623

Actuele situatie in Noord-Afrika en het Midden-Oosten

Nr. 100

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juli 2013

In reactie op het verzoek van de fracties van SP, D66, GroenLinks en de ChristenUnie om informatie over een bericht van Human Rights Watch dat de grenzen van Turkije, Jordanië en Irak dicht zouden zijn voor Syrische vluchtelingen, kan ik u als volgt berichten.

Algemene situatie

Momenteel bevinden zich ca. 1,725 miljoen Syrische vluchtelingen in de buurlanden en wachten waarschijnlijk enkele honderdduizenden in de nabijheid van de grens om hun land te ontvluchten. Ik onderschrijf dat de situatie van de mensen nabij de grenzen en die van de vluchtelingen zeer zorgelijk is, met mogelijk een uitzondering voor vluchtelingen in Turkse kampen die het relatief goed hebben, zoals ik tijdens mijn bezoek zelf heb kunnen constateren.

Ondanks de zorgelijke omstandigheden verdienen de buurlanden lof voor de opvang van de honderdduizenden vluchtelingen. Dit geldt zeker ook voor Libanon, waar momenteel ruim een miljoen Syriërs verblijft op een eigen bevolking van ca. 4 miljoen.

Nederland heeft tot op heden ca. 41 miljoen euro humanitaire hulp beschikbaar gesteld ten behoeve van de slachtoffers van de Syrische crisis via de VN, het Rode Kruis en via Nederlandse NGO's voor «cross-border» hulp vanuit Turkije in Noord-Syrië.

Irak

Sinds 19 mei zijn de grensovergangen tussen Syrië en de Koerdische Autonome Regio voor Syrische vluchtelingen selectief gesloten. Vluchtelingen worden nog wel binnengelaten als zij familie in de Koerdische Autonome Regio hebben, voor een studie, op medische gronden of om

andere humanitaire redenen. Mensen die asiel aanvragen worden niet binnengelaten. Er bevinden zich momenteel ca. 160.000 Syrische vluchtelingen in Irak.

Jordanië

Van 19 t/m 23 mei zijn de Jordaanse grenzen nagenoeg gesloten geweest voor binnenkomen vluchtelingen, maar sindsdien zijn deze weer open en komen enkele honderden vluchtelingen per dag Jordanië binnen. Voor Palestijnse vluchtelingen uit Syrië is de grens moeilijk over te steken. Dit geldt sinds enige tijd ook voor jonge, alleenstaande mannen, wat waarschijnlijk te maken heeft met de Jordaanse vrees voor ronselpraktijken in o.a. Za'ateri kamp. Het aantal bij UNHCR geregistreerde of aangemelde Syrische vluchtelingen bedraagt ca. 495.000 en Za'ateri kamp is met ca. 140.000 inwoners de vijfde «stad» in Jordanië, terwijl het nieuwe kamp Azraq mogelijk pas in september gereed zal zijn voor grootschalige opvang.

Turkije

Turkije voert al sinds maanden een selectief toelatingsbeleid. Er zijn in de grensregio's Hatay en Gaziantep vijf grensovergangen waar personenverkeer plaats kan vinden. De grensovergang Yayladagi, de enige die aan Syrische kant gecontroleerd wordt door de Syrische regering, is gesloten omdat de daders van de bomaanslagen in Reyhanli via deze grenspost Turkije zouden zijn binnengekomen. De overige grensposten (Cilvegözü, Öncüpınar, Karkamış en Akçakale) grenzen aan door de Syrische oppositie beheerst gebied en vluchtelingen kunnen hier over en weer de grens passeren. Deze vier grensposten worden af en toe, soms voor een paar uur, soms voor een paar dagen, op last van de Turkse lokale autoriteiten gesloten, als de veiligheid van mensen en personeel ernstig wordt bedreigd vanwege oorlogshandelingen, maar de Turkse autoriteiten stellen dat tijdelijke sluiting niet bedoeld is om vluchtelingen tegen te houden. In Turkije bevinden zich ca. 392.000 Syrische vluchtelingen, waarvan ca. 200.000 in 20 vluchtelingenkampen, waarvan er drie recent geopend zijn.

Overigens spreekt Nederland in diverse contacten de landen aan op hun verplichting de Syrische vluchtelingen toegang te verlenen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans